

АДАМ ЗАГАЈЕВСКИ
(1945–2021)

АДАМ ЗАГАЈЕВСКИ

ПУТОВАЊЕ КРОЗ ЖИВОТ¹

ТАМО, ГДЕ ЦВЕТАШЕ ТАМАРИСИ

Не, ниси хтела да уђеш у море
тамо, где цветаше тамариси.
Она плажа је пре *populo*, рекла си.
То је истина, бејаше малчице *populo*.
Неко је слушао гласну музикицу,
локални пензионери играли су карте,
залазило је провинцијско сунце.
Треба ипак истаћи,
да тамо цветаше тамариси,
необично деликатни, елегантни
и цароваше зелено море,
бескрајно, које обећаваше увек више.
Дуже времена сам пливао
и излазећи из купалишта угледах
како гугутка пије воду
из каљуге испод туша
и помислих, ово је
знак мира.

¹ Избор из збирке *Сиварни животи*.

КОРДОБА², ВРАПЦИ

Каролу Тарновском

Наоколо мирис цветова поморанце
као мека свилена марамица;
овде је сећање јаче од времена,
катедрала мора увек изнова
да се залаже за азил унутар џамије.
Кордоба је црно срце
ове земље, строги судија
невидљивих ствари, судија гнева
и радости, смеха и огорчености.

Међутим туристи као рониоци
у скафандерима ходају по дну мора
и траже блага, испод њихових стопала
дижу се нереални облаци прашине.
И траје бескрајни сумрак,
бесконечно мајско вече,
врапци гласно причају, сенке се
веома лагано враћају
у своје мрачне станове,
дрвеће обузимају лаки дрхтаји,
чак немир, као да су коначно схватили,
да је то крај, да више никуд неће отићи.
Сада би се могло чинити,
да ће тајна пожелети да се открије,
пружиће увис руку као одликаш у школи,
премда знамо, да то није могуће.
Филозофи морају да изаберу свој град,
само је песницима допуштено да живе свуда.

² Кордоба или Кордова – град у Андалузији, на реци Гвадалкивир, са сачуваном архитектуром из доба арапске власти, с чувеном Абд-ар-Рахмановом џамијом саграђеном 785. године. (Прим. прев.)

ПУТОВАЊЕ У СВЕТУ ЗЕМЉУ

Путовали смо на југ на исток
старим аутобусом.

Краљеви у поцепаним пелеринама
спаваше у тесним фотељама
као радници у приградском возу
којима глава пада на груди

Пустиња се распростирала

Неизвесно годишње доба

Није било пророка
Свакако су већ похапшени

Знали смо
биће исто
као и увек

Све ће се вратити у нормалу
Прљави комесаријати изгужване новчанице
Гнев

Али сада
путовали смо у Свету земљу
Тамо где је радост

Где се рађало сунце
румен белег
на небу

РИМСКИ ГРАД У ПРОВИНЦИЈИ

Тај град који су почистили археолози
нема више никаквих тајни.
Јер они су живели исто као и ми.
Увече су дуго посматрали море
пијући без журбе слатко вино
и сањали о истом што и ми.
Знали су, да се снови не остварују.
Имали су своје богове заузете собом, свадљиве
и несмотрене. Али постојала је и божанскост,
која се скривала свуда, невидљива.
Покушавали су да је ухвате, у сликама,
у поемама и у мелодији, узалуд.
План града био је прегледан као јутро
и сунце је без напора налазило пут
лети и зими, увек, свакодневно.
Са страхом очекивали су варваре,
подизали су све више зидине и куле.
(Варвари ипак нису дошли.)
Здробила су их лака возила времена,
точкови, који су јурили брзо, бешумно
и још увек јуре.

ЕЗРА ПАУНД

Војни авион
Превози га из једног затвора у други

Он је суморан и апатичан

Када се изнад Атлантика ипак
Појавила велика црвена кугла
Рађајућег сунца
Бацио се у екстатичан плес
Да би поздравио светлост

Могло би се помислити
Да се његова доктрина *make it new*
Тога пута испунила
Савршено

ИНСТРУМЕНТ

Због чега пишете о музици, шта је
за вас музика, можете ли указати
на конкретан инструмент, који вас
највише инспирише, или непрестано слушате цез,
због чега не свирате ни на једном инструменту,
и шта је уопште музика, због чега не умете ништа
о томе да кажете, да ли сматрате да мистика
има будућност, а ако има, онда због чега,
и да ли бисте се сложили с тврдњом,
да је на пример очајање лепо?

РЕМБРАНТ, АУТОПОРТРЕТ 1629

Испод облака црне косе
бела чипкана крагница
загњурена у бездан одеће
Отворена уста
Још увек је све могуће
На младом лицу
страх од живота
и сигурност у победу
(а знамо колико су варљиве
те победе)

НОВЕМБАР

Стојиш поред музичке школе
Чујеш како вежба нова генерација
Чујеш хаос који расте
и обећава
Град непрестано размишља
Часак усредсређености и дрека наредника
Ботаничка башта и берза вредносних папира

Идеш улицом која се не завршава
са обе стране
воде се мале битке
и трају преговори

Новембар туробан, дан замишљен

Туча у мрачном сокаку
и хармоникаш из Украјине
који свира токату и фугу

Навршава се сто година од
Првог светског рата
Очекујемо Други

Ноћ и ватромети
и слетање избеглица на камену плажу
и Афродита која победнички
мирно корача таласима мора
тамног као вино

и трговинске галерије где
задовољни људи шетају
надесно и налево

И још увек не знамо због чега је Овидије прогнан
из Рима и због чега је Рим
на све заборавио
и због чега смо ми заборавили
све

Превела с пољског
Бисерка Рајчић